

Kolkata: Run in the Alley

11 sep
—
13 nov
2022





Ganesh Pyne, *Run in the Alley*, 1968. Pen en inkt op papier, 8 x 11 cm
Collectie: Akar Prakar, New Delhi

Introductie

Valentijn Byvanck

Het idee van *Kolkata: Run in the Alley* ontstond toen curator Steven van Teeseling me in café Chris in Amsterdam voorstelde aan de Indiase kunstenaar Praneet Soi. Soi is initiator van het CARF residency-programma waarmee in Nederland wonende kunstenaars meerdere maanden kunnen verblijven in zijn geboorteplaats Kolkata. Deze residency is om twee redenen uniek. Allereerst biedt de stad zelf een geweldige rijkdom aan visuele indrukken. Ten tweede biedt de residency kunstenaars de kans om vaardigheden te verkennen die bij het bijzondere landschap van Kolkata horen. Voorbeelden hiervan zijn architectonische steigerbouw, populaire grafische technieken en traditionele boetseermethoden met klei. De diepe onderdompeling in de cultuur en het residency netwerk moedigt kunstenaars aan om nieuwe richting te geven aan hun praktijk.

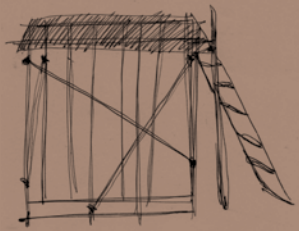
Om de deelnemers op weg te helpen binnen dit eindeloos brede spectrum van zowel werkwijzen als indrukken, stelde Soi een netwerk van begeleiders beschikbaar. Meestal waren dit kunstenaars, die hun expertise en netwerk ruimhartig deelden met de nieuwkomers. De gedeelde ruimte die hierdoor ontstond was voor ons aanleiding om beide groepen kunstenaars uit te nodigen hun werk en ervaringen van de stad samen te voegen tot één immersief geheel. Manuel Klappe kwam aan boord als co-curator naast Soi. Ze begonnen aan een lange reeks bezoeken en gesprekken waar geleidelijk deze tentoonstelling uit is ontstaan. Na een vertraging van twee jaar corona, kon *Kolkata: Run in the*

Alley nu feestelijk worden geopend door Reenat Sandhu, ambassadeur van de Republiek India in Nederland.

Tal van personen en organisaties hebben bijgedragen aan de totstandkoming van dit project. Allereerst willen we alle kunstenaars aan beide zijden van de wereld bedanken voor al hun inzet en geduld bij het realiseren van deze tentoonstelling. Ook de beide curatoren wil ik bedanken voor hun werk aan dit project, dat meer dan twee jaar omspant. De prominente galerie Akar Prakar en directeur Reena Lath hebben ons bijgestaan met advies, ons klassieke stukken uitgeleend en geholpen de werken vanuit India naar Maastricht te transporteren. Directeur van Emami Art Ushmita Sahu en galerie Chatterjee & Lai in Mumbai hebben geholpen bij het creëren van de speciale kamer voor ontwerper-designer Riten Mozumdar. Daarnaast faciliteerden zij het verpakken van de werken van andere deelnemende kunstenaars. Het Gandhi Centrum hielp om contacten te leggen met netwerken van Indiase gemeenschappen in Nederland, net als Lipika Bansal, Jinna Smit en Ricardo Burgzorg. David Deprez ondersteunde ons bij het samenstellen van een filmprogramma rondom de tentoonstelling. Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en het Mondriaan Fonds hebben de voorwaarden voor de subsidies die zij verstrekten voor deze tentoonstelling genereus versoepeld met het oog op de pandemie. En last but not least wil ik de Nederlandse ambassade in New Delhi bedanken voor hun hulp bij het verstrekken van de visa voor de kunstenaars die voor deze tentoonstelling vanuit Bengalen naar Maastricht afreisden. Dank ook aan Hajin Lee van de Nederlandse ambassade in Seoel voor de ontvangen hulp vanuit Korea.

Piyali Sadhukhan & Saumik Chakraborty

Bamboe structuur die de bendenverdieping verstevigt en bijeenhoudt.



↑↑ Ontwerpen voor de tentoonstellingsstructuur gebaseerd op bamboe steigerwerk.
↑ Renovatie van het Indian Museum in Kolkata, 2014



Kitchen, 2017. Brons, 18x21x16 cm
Dhokra verloren was gietseel uitgevoerd in Dariyapur



1 Tim Breukers

Met sculpturen, installaties en collages legt Tim Breukers nieuwe verbanden tussen materiaal, een situatie en hemzelf. Hij zet hierbij de toon door een combinatie van verhaal, humor, sculpturale technieken en houtje-touwtje oplossingen. Hij schrijft hierover: "Ik ben ervan overtuigd dat kunst helpt bij het vinden van een balans

Arunima Choudhury ging eind jaren zeventig in Santiniketan naar school, waar ze in aanraking kwam met de sculpturen in beton van Ramkinkar Baij, de monumentale muurschildering 'Medieval Saints' van Benode Behari Mukherjee bij Hindi Bhavana en vele originele werken van Rabindranath Tagore en Nandalal Bose in de collectie van het Viswa Bharati museum. Onder leiding van docent K.G. Subramanyan van Kala Bhavan

in Shantiniketan, onderzocht ze nieuwe disciplines, waarmee ze barrières tussen kunst en ambacht evenals tussen vorm en inhoud probeerde te slechten. Vanuit haar toewijding aan een ecologische ethiek van zelfvoorzienendheid maakt Choudhury haar tekeningen met plantaardige pigmenten op zuurvrij, handgeschept papier en katoen. Natuur en vrouwen zijn haar favoriete thema's.

2 Arunima Choudhury



Seated Lady, 2010. Pigment uit groenteplanten op handgeschept papier, 95x36 cm

in ons leven en dat ons leven de kunst helpt om menselijk en waarachtig te worden." Voor de tentoonstelling bij Marres laat hij bronzen beeldjes zien die hij in samenwerking met vakmensen uit Dariyapur, India, op traditionele wijze gegoten heeft.



Voorlopig ontwerp Super Shrine, 2022

3

Bonno van Doorn

Als tegenwicht voor een wereld van logica en efficiëntie, streeft Van Doorn naar het creëren van beelden die ontsnappen aan de geaccepteerde classificatie. Hij weeft deze tot persoonlijke collecties van vorm, kleur en visuele associaties die hij ziet als voorstellen voor een taxonomie

van een tijdelijke orde. In deze omgeving spreekt alles voor iets anders. In het hier getoonde altaar liggen stapels reproducties van reproducties die de kunstenaar tegenkwam tijdens zijn omzwervingen door de straten van de stad, op zoek naar de orde der dingen. Door uitdrukking te geven aan zijn gevoel van verwondering en vervreemding brengt hij met dit werk een ode aan de straten en mensen van de stad.

In performances, sculpturen en installaties hergebruikt Noorda elementen van de reformbeweging die aansluiten op maar zich ook kritisch verhouden tot hedendaagse communautaire en contra-culturele praktijken en opvattingen. Door mystieke en magische elementen binnen de reformtraditie uit te lichten en deze samen te voegen met andere onverteerde en 'irrationele' materialen, fungeren haar werken als een séance. Hier worden onderdrukte en begraven verhalen naar de oppervlakte gehaald zodat

het moeilijk wordt een harde scheidslijn te trekken tussen progressieve en conservatieve maatschappelijke en artistieke bewegingen. Tijdens haar residentie in Kolkata verkende ze de theosofische wortels van de reformbeweging. In haar *Newspaper Works* maakt ze gebruik van klei, pigment en modder die worden gebruikt in reinigingsrituelen als omlijsting voor profane en spirituele ideeën. Het koperen serviesgoed en de antennes zijn bedoeld voor het versterken en uitzenden van esoterische ideeën.

4

Ruchama Noorda



Vorbereitung koperen elementen voor Shivalacrum, 2022

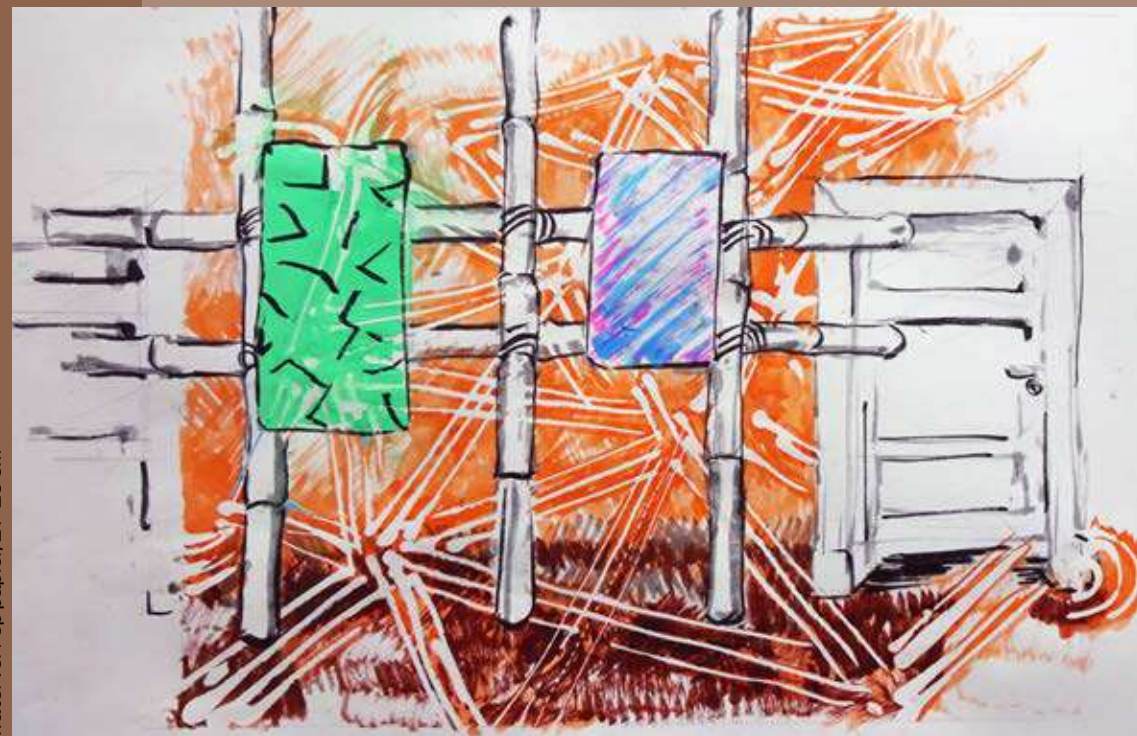
5 Srikanta Paul

Opgeleid als prentkunstenaar maakt Paul gebruik van lithografie, etsen, viscositeit en serigrafie. Op dit moment bouwt hij voort op de rijke en populaire traditie in Kolkata van de houtsneede als druktechniek. In het nog altijd bruisende deel van de wijk Chitpur waar de drukkers wonen, zijn de sporen te zien van een verleden waarin Kolkata de advertenties, boeken, kalenders en posters in

inheemse stijl produceerde. Dit drukwerk was rijk aan mythische figuren en iconen en ooit in elk huishouden te vinden. Voor Paul bieden deze iconen en mythologie een bijzondere taal om over de moderne samenleving te vertellen.



Rambha, 2015. Houtsneede en acrylverf op canvas, 104 x 106 cm



Preparatory sketch installation Marres, 2022
Waterverf op papier, 21 x 29 cm

6 Arthur Stokvis

Dreigende, met roet bewerkte camouflage in neonkleuren vormt een achtergrond van hel en verdoemenis voor een eclectische verzameling afbeeldingen: eikenbladeren en schorpioenen, carnavalsemblemen en platelandsgraffiti, hamers en sikkels, lotusbloemen en fantomen. In de meest recente schilderijen van Arthur Stokvis spelen ratelslangen en andere spookachtige figuren een hoofdrol. Ze worden geboetseerd of opgehangen, getekend of uitgedreven, gevangen in de lagen van het schilderij. Alhoewel deze afbeeldingen in eerste instantie onschuldig lijken, staan ze voor toekomstige catastrofes,

gifwolken van een post-apocalyptische koortsdroom. Herinnerend aan de steegjes van Kolkata, wordt hier laag op laag gestapeld, van bamboestellages naar neon verfstreken en een zanderige vloer die in lagen tegen de muren omhoog kruipt.

Het artistieke werk van Maartje Korstanje wordt gedreven door een sterk besef van de eindigheid van het leven. Haar sculpturen tonen vaak de overgang tussen groei en verval, zowel in de natuurlijke wereld als in de wereld die door mensen is gemaakt. Meestal zijn het grillige en toch elegante vormen gemaakt van eenvoudige materialen, zoals karton en lijm. Sinds kort voegt ze ook machinaal borduren toe aan haar sculpturale werk. Voor de tentoonstelling in Marres creëert ze sculpturale meubels gebaseerd op de banyan bomen die ze zag in Kolkata.



Banyan Chairs, 2022. Karton, lijm, textiel en wol, 300 x 150 x 220 cm

7 Maartje Korstanje

8 Sarbjit Sen

Het huidige werk *Rains* is ontleend aan *Ramblings*, een autobiografisch beeldverhaal waarmee Sen het mentale landschap van de Bengaalse middenklasse in kaart probeert te brengen aan de hand van een belangrijk sociaal-politieke gebeurtenissen in West-Bengalen. Gebaseerd op herinneringen en persoonlijke ervaringen schetst Sen een achtergrond waarin het socialistisch model van de Sovjet-Unie in de periode na de onafhankelijkheid werd geromantiseerd. Verstrikt geraakt in de valkuil van macht en

ten koste van talloze compromissen ontstond een zelfgenoegzame aristocratische middenklasse die feitelijk niets meer was dan een corpulente maar corrosieve, gigantische groep tamme kiezers. Het werk brengt schijnbaar onbelangrijke persoonlijke verhalen voor het voetlicht van mensen die de kunstenaar heeft gekend — verhalen van liefde en verraad, hebzucht en geweld, moedeloosheid en wreedheid. De enige disclaimer is: geen enkele figuur is hier fictief. Sommigen zijn zelfs nog in leven.



Sumantra Mukherjee



Bhorka, deel van de postercampagne Mass Q Line, tegen toxische mannelijkheid in de straten van Kolkata in samenwerking met Max Mueller Bhavan (Goethe Instituut), Kolkata



Mukherjee ontwikkelt beelden voor het publieke domein die reflecteren op de hedendaagse Indiase samenleving. In navolging van de traditie van agitprop affiches en protestpamfletten, spreken de kleurrijke en speelse beelden zich uit voor lokale kwesties en veranderingen en gaan ze in dialoog met publiek dat niet in eerste instantie geïnteresseerd is in artistiek werk. De muurschilderingen van Mukherjee vermengen ideeën en technieken uit de Indiase volkscultuur met eigentijdse beelden. Ze tonen kleifiguren van goden en demonen die zijn

ontdaan van hun glorie, afgebeeld met op stokjes gebonden hooi en abstracte structuren met verdorde menselijke details.

Mukherjee ontwierp de campagneafbeelding voor deze tentoonstelling, waarop de godin van de vernietiging Kali staat afgebeeld met een ketting van zielen om haar nek, terwijl ze een selfie neemt. Algemeen beschouwd als een voorbeeld van prachtige vrouwelijke energie, vertegenwoordigt de godin de duisternis waaruit alles ontstaat. In het Sanskriet betekent haar naam 'kracht van tijd'.

In zijn werk onderzoekt Soi de manieren waarop beelden worden samengesteld. Hier op de trapwand maakte hij een versie van een historische Kalighat schildering om zo de twee verdiepingen van de tentoonstelling samen te brengen.

10 Praneet Soi



Kalighat schildering, A lobster and a fish, 19de eeuw
Gouache op papier, 28 x 4,5 cm
Wellcome Collection Londen, Verenigd Koninkrijk



Selectie van keramische tegels, gebaseerd op de verscheidenheid van vorm in de straattegels van Kolkata. Voorbereiding van een installatie in Marres 2022

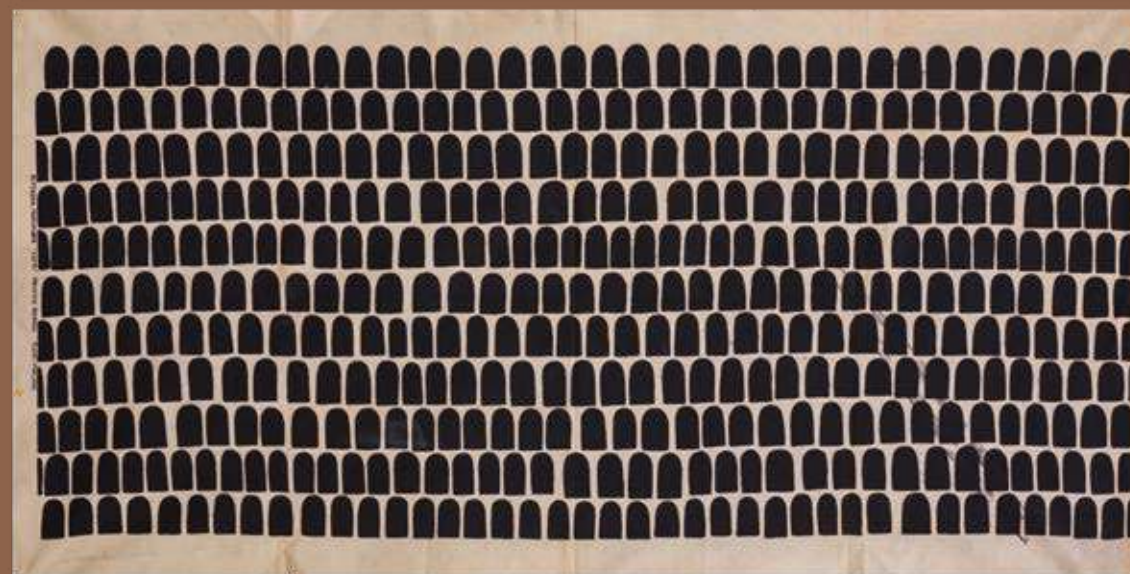
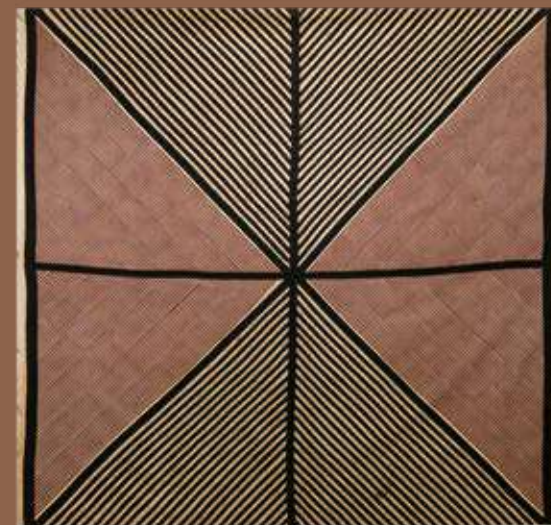


11 Henri Jacobs

Jacobs beeldend werk wordt gekenmerkt door een diepgaande fascinatie met platheid en oppervlak. Vaak gebruikt hij een weeftechniek voor papier of linnen waarmee hij oud en nieuw werk hergebruikt tot een oppervlak dat zowel een beeld als een patroon is. Tijdens een twee maanden lange residentie in Kolkata in 2014 fotografeerde hij patronen in de gehavende bestrating in die stad. De patronen van Kolkata werkte hij verder uit tijdens een *residency* voor porselein in Arita (2016, Japan) en een *residency* voor keramiek in het Europees Keramisch Werkcentrum (EKWC) Oisterwijk (2018). In Marres' *Kolkata: Run in the Alley* wordt de geometrische betonnen bestrating van Kolkata vertaald naar keramiek, als weerspiegeling van de botsende patronen van de stad.

12

Riten Mozumdar samengesteld door Ushmita Sahu



- ↖ Riten Mozumdar, *Untitled*, circa 1980. Bamboe blokprint op katoen, 46x46 cm
- ← Riten Mozumdar, *Untitled*, circa 1980. Bamboe blokprint op katoen, 268x232.5 cm
- ↙ Riten Mozumdar, *Ja'fri*, 1956-57. Zeefdruk op katoen, 121.5x75 cm

13

Sanchayan Ghosh



De afgelopen decennia ontwikkelde Ghosh een locatie specifieke kunstvorm die via workshops uitnodigt tot een gemeenschap-pelijke dialoog. Deze werkwijze is geïnspireerd door performatieve activiteiten die Rabindranath Tagore in Santiniketan initieerde en door de workshopgames van Badal Sircar, een theateractivist in Kolkata. In Marres presenteert Ghosh het ambacht van vrouwelijke dakdekkers in Bengalen. Het werk maakt deel uit van een groter project waarin de kunstenaar memoires maakt van inwoners van Kolkata. Dit gedenkschrift is opgedragen aan de liederen die

werden gezongen door de Bauri gemeenschap van vrouwelijke Bengaalse ambachtslieden bij het breken van de bakstenen waarmee ze handmatig daken dekten. De daken behoren tot de vroege baksteenarchitectuur en zijn doorgegeven via Islamitische bouwtradities aan de Europese huizen die tot in de jaren 60 van de twintigste eeuw in Kolkata werden gebouwd. Deze traditionele vorm van dakdekken is inmiddels in onbruik geraakt en is alleen nog bekend bij een paar nog levende leden van de laatste generatie dakdekkers. Een aantal van hen woont in Birbhum bij Santiniketan.

Chhad Petanor Gaan (Roofmaking songs of the Bauri women), 2016-2020. Video still. (Deel van de installatie A MEMOIR TO LOST SONGS OF LABOUR)

In samenwerking met Durga Bauri, Pari Bauri, Ashtami Bauri, China Bauri, Jyotsna Bauri, Koti Bauri, Mongali Bauri, Santi Bauri, Suksari Bauri

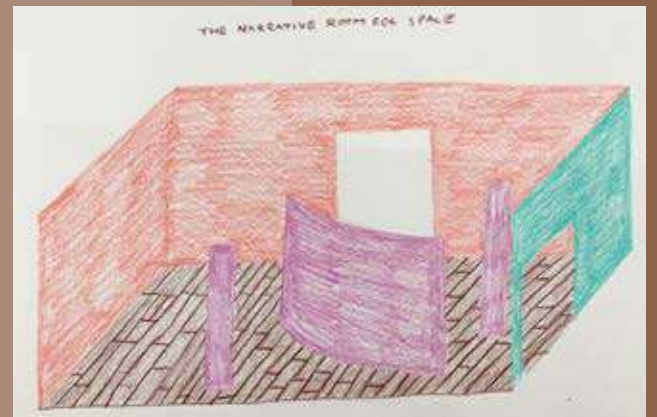
en Tulsi Bauri woonachtig te Mohammad Bazar, Birbhum, West Bengal. Samen met Utsab Chatterjee en Surojit Mudi

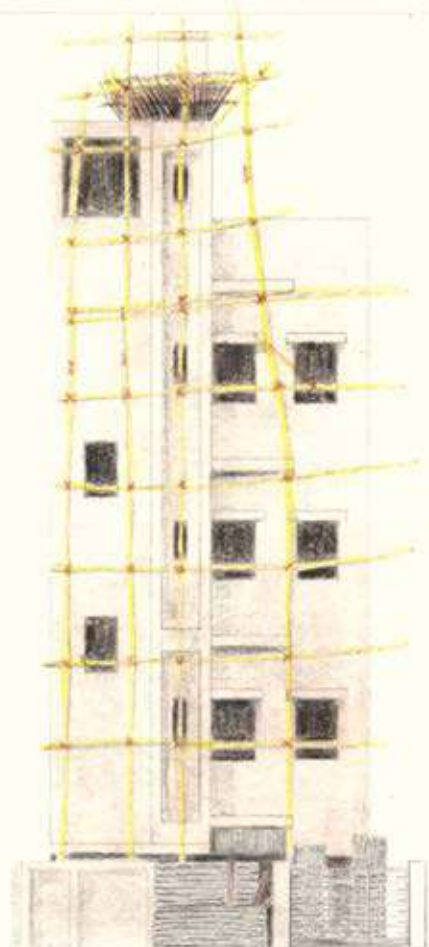
14

Koen Taselaar

Taselaar maakt virtuoze tekeningen die hij vertaalt naar andere technieken, zoals kleurrijk keramiek of jacquard geweven wandkleden. Hij is voortdurend op zoek naar manieren om zijn uiteenlopende ideeën te verwerken. Hij tekent woordspelingen, maakt platenhoezen (voor denkbeeldige albums), psychedelische schilderijen, publicaties en grootschalige tekeningen, die fungeren als platte tentoonstellingsruimtes. De kamerschermen en wandkleden die hier worden getoond, zijn geweven met dezelfde techniek, de eerste met hout en ijzerdraad, de laatste met garen. De schermen fungeren als verplaatsbare expositiewanden voor de werken van de andere kunstenaars in deze tentoonstelling. Het wandkleed is geïnspireerd op modernistische Bauhaus en de traditionele Bengaalse ikat-weeftechniek. Het is getiteld *The Great March of Interpunction* en presenteert een fictief verhaal over de oorsprong van interpunctie.

→ *The Great March Of Interpunction*, 2022
Jacquard gewoven wandkleed, 250x170 cm
↓ *The Narrative Room for Space*, 2021
Tekening op papier, 21x29 cm





Sachi Miyachi, 2019, 'Practising Structures: India', 29 x 18 cm

15

Sachi Miyachi

Miyachi geeft vorm aan het hier en nu. Ze wordt geïnspireerd door de tegenstellingen tussen natuur, mensen en technologie en de manier waarop deze zich in de openbare ruimte manifesteren. Ze onderzoekt onze collectieve inspanningen om met deze ruimte om te gaan, en vertaalt ze in kunst: meten, vergelijken, wegen, weergeven en het ontwerpen en aanpassen van lichamen, architecturale ruimtes, en landschap. Het werk van Miyachi geeft een

reactie op de wereld waar zij zich door opgeslokt voelt. Tegelijk registreert het haar ambitie om op een rituele en obsessieve manier haar mentale archief te creëren. *Practising Structures: India* presenteert een reeks tekeningen die ze maakte tijdens haar *residency* in Kolkata als dagelijkse oefening in het observeren van Kantha-borduurwerk en het lokale straatbeeld dat voortdurend in verandering is.



Gautam Choudhury

↓ Untitled X, 2019
 ↓↓ Untitled XI, 2019
 ↓↓↓ Untitled XIII, 2019
 Pen en inkt op papier,
 29 x 22 cm



De figuren en gezichten van Choudhury bestaan uit strepen, krassen, lijnen en vegen die worden achtervolgd door de schaduwen van het verleden, heden en toekomst. Tegelijk is er de constante dreiging van onzichtbaar worden en permanente ontsiering. Diep geraakt door de voorstelling van het leven als conflictzone, ontstaan de werken van Choudhury onder invloed van het tijdscontinuüm en weigeren ze elke selectieve representatie. In deze tentoonstelling spreken zijn schilderijen en tekeningen voor zich, adembenemend direct en naakt. Wars van narratieve stijlfiguren, vraagstukken en concepten focussen ze op de eenvoudige menselijke vorm.

Nobina Gupta

Het werk van Nobina Gupta kaart de relaties aan tussen menselijk gedrag, sociaal-ruimtelijke werkelijkheden en ecologische rampen. Ze initieerde en cureerde de *Disappearing Dialogues Collectives* waarin ze met vaklieden, jongeren uit gemeenschappen en organisaties streeft naar de

instandhouding en een duurzaam beheer van de East Kolkata Wetlands (EKW). Dit waterrijke gebied bevindt zich aan de rand van Kolkata en vormt een uniek natuurlijk afvalbeheersysteem. Het systeem is gebaseerd op een reeks duurzame praktijken, waaronder visteelt en landbouw,

die betaalbare verse voedingsmiddelen en zoet water opleveren, wat onmisbaar is voor de economie en leefkwaliteit in de stad. *Patachitra — The story of East Kolkata Wetlands* is een werk dat is gecreëerd in samenwerking met de kunstenaar Mamon Chitrakar. Via een traditionele vorm van

storytelling onder begeleiding van een volkslied, belicht dit werk de unieke elementen van het gebied en de bijdragen die de gemeenschap in de wetlands levert. *Regenerative Cycles: The story of Wetland Ecology* belicht de duurzame kringlopen die het fundament vormen voor dit bloeiende ecosysteem.

In samenwerking met Mamon Chitrakar, *The story of East Kolkata Wetlands*, 2019. Patachitra (Traditionele verhalende rolschildering), 50 x 350 cm



18

Amritah Sen



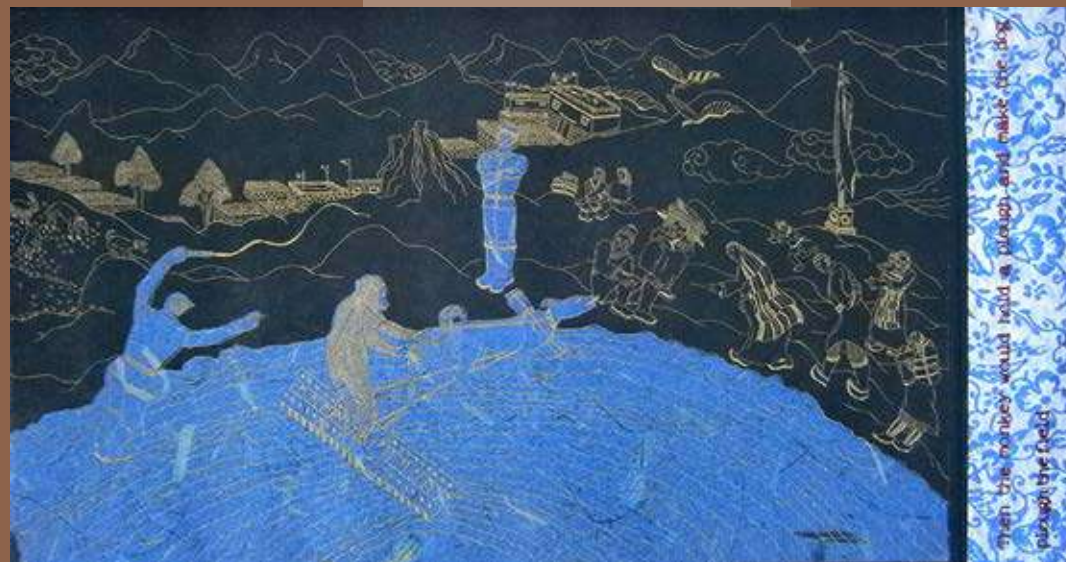
In haar werk focust Sen op persoonlijke verhalen die een alternatief vormen voor de officiële geschiedenis. *The Fear Book & More* was het resultaat van een bijna vijf jaar lange zoektocht naar verhalen die verschillende maatschappelijke, mentale en geografische grenzen overschrijden. Het onderwerp is een van de meest basale emoties van het leven: angst. Door te luisteren naar de verhalen van mensen in de buurlanden van India wilde Sen ontdekken of deze negatieve emotie ook positieve eigenschappen in ons losmaakt, zoals onderling contact zoeken en verbinding maken met het verleden.

19

Paula Sengupta

Sengupta's werk richt zich op kwesties zoals het binaire geslachtsmodel, gedwongen migratie, dakloosheid, erfgoed en het milieu en de zorgen voor het behoud van samenlevingen, gemeenschappen en ecologieën. Hiervoor maakt ze gebruik van feministische methoden en mate-

rialen. Het werk *The Monkey & the Dog* werpt licht op de sinificatie van Tibet en is gebaseerd op een verhaal dat werd verteld door twee Tibetaanse vrouwen in ballingschap in India. Het gaat over het handelsdorpje Toe Yancho Tanga in de Himalaya, dat werd bezocht door twee soldaten



in blauwe uniformen. Ze hadden een gekooide aap en een hond bij zich. De twee dieren moesten een veld omploegen ter vermaak van de dorpelingen, die al snel argwaan kregen en in het bezoek een slecht voorteken zagen. En inderdaad, al snel kwamen de blauwe soldaten met horden

tegelijk en veranderden voorgoed het idyllische dorpsleven. De getoonde rol is afgeleid van de traditionele *thangkas* van Tibet en maakt gebruik van etsen en serigrafie. Sommige afbeeldingen zijn lineaire schilderijen in goud op een zwarte ondergrond.

20, 21, 22, 23, 24
BENGAALSE MODERNISTEN

Somnath Hore
Ganesh Haloi
Benode Behari Mukherjee
Sarbari Roy Choudhury
Ganesh Pyne



Somnath Hore, *Untitled*, Houtsnede, 45x30 cm
Collectie: Akar Prakar, New Delhi



Somnath Hore, *Untitled (Trial Proof)*, 1979, Steendruk, 27x40 cm
Collectie: Akar Prakar, New Delhi



Benode Behari Mukherjee, *Composition*, Collage op papier, 28x18 cm
Collectie: Akar Prakar, New Delhi



↑↑ Ganesh Haloi, *Untitled (Scroll 21)*, 2021
 ↑ Ganesh Haloi, *Untitled (Scroll 22)*, 2021
 Gouache en Chinese inkt op Japans papier, 135 x 35 cm
 Collectie: Akar Prakar, New Delhi



Ninety degrees, 2013. Video stills



Kolkata: Run in the Alley

Praneet Soi
Manuel Klappe

Kolkata is een gelaagde stad. Het is opgebouwd uit lagen van culturele accumulatie: het nieuwe bovenop het oude en het religieuze naast het seculiere condenserend tot een dichte massa van materiele overvloed. Nergens is dit beter voelbaar dan in de talloze steegjes, aangelegd niet volgens plan maar uit noodzaak, die ingeklemd zitten tussen villa's en krotten. Ontoegankelijk voor het verkeer herbergen ze een veelheid aan functies. Kleine tempels, moskeeën en schrijnen maken het de drukke stadsbewoner mogelijk om onderweg een 'puja' te doen, een Hindoeïstisch gebedsritueel. Politieke graffiti kleurt de muren. Bazaars en piepkleine winkeltjes bedienen wijken waar in talloze werkplaatsen handmatige nijverheid en productie plaatsvindt. Ketellappen, lassen, slachten, snijden en bijna elke andere kleinschalige vorm van ambachtelijke, elektronische en industriële activiteit wordt vol in het zicht uitgevoerd. Elk stukje open ruimte wordt snel opgeëist door de bloeiende natuur van de regio: de alom aanwezige heilige banyanbomen nemen de vervallen architectuur over en voegen organische rotting toe aan de vele lagen die Kolkata zo uitzonderlijk maken.

Tot 1911 was Kolkata, toen bekend als Calcutta, de hoofdstad van het Britse Rijk in India. De lucratieve haven en de geopolitieke betekenis van de stad hadden een grote aantrekkingskracht op diverse bevolkingsgroepen die op zoek waren naar een beter bestaan. De nieuw verworven welvaart diende als achtergrond voor een rijk cultureel en intellectueel leven van de lokale bevolking. Onder de Britse overheersing kiemden de zaden van de onafhankelijkheidsbeweging, de religieuze vernieuwing en de heruitvinding van de cultuur, die later de Bengaalse Renaissance werden genoemd. Hierdoor ontstond een voor

Kolkata specifieke moderniteit, waarin lokale en internationale invloeden werden vermengd.

Rabindrantah Tagore (1861–1941) is een sleutelfiguur in deze geschiedenis. In 1913 opende hij in Santiniketan net buiten Kolkata een experimentele school ter bevordering van wat hij beschrijft als het beste van oosterse en westerse onderwijsmethoden. Tagore en zijn broers Abanindranath (1871–1951) en Gaganendranath (1867–1938) waren niet alleen uitzonderlijke kunstenaars, maar ook revolutionaire denkers. Dankzij hen ontstaat in Santiniketan het Indiase modernisme. Met hun patronage stimuleerden ze kunstenaars van tribale afkomst, zoals Ram Kinkar Baij (1906–1980), en hun productiviteit vormde de ruggengraat voor een kunstvorm die doordrenkt was van een frisse visie. Deze visie kwam voort uit de geleefde ervaring en had betrekking op een omgeving die tot dan toe gekoloniseerd was en nu opnieuw bedacht en verbeeld moest worden. Kunstenaars als Somnath Hore (1921–2006) en Chittaprosad Bhattacharya (1915–1978) formuleerden hun socialistische opvattingen met behulp van tekenen, prentkunst en boekdruk-kunst. Later in de 20^e eeuw, toen het marxisme in India vaste voet aan de grond had gekregen, bleek wederom de belangrijke rol van Bengalen met de verspreiding van experimentele film. Filmmakers als Mrinal Sen (1923 –2018) en Satyajit Ray (1921–1992) gebruikten bewegend beeld om de samenleving en de daarin heersende omstandigheden aan de kaak te stellen. De huidige artistieke processen in West-Bengalen worden nog steeds in sterke mate beïnvloed door dit rijke culturele verleden. De kunstcurricula van de universiteiten blijven een affiniteit met materialiteit benadrukken.

De productieprocessen in Kolkata zijn soms enorm anachronistisch. Dit is zichtbaar in de ooit zo bloeiende jute-industrie waar nog steeds oude Schotse machines met provisorisch onderhouden en goed geoliede bewegende onderdelen staan te draaien. De bedieners van drukpersen klagen niet dat ze hun vingers verliezen bij het zetten van zinken platen in de achterstraatjes van de wijk Baithakkhana, waar ze langzaam de strijd verliezen van desktop publishing en offset drukken. De overweldigende aanwezigheid van handmatige arbeid, met alle prikkels van dien, vangt het oog van de kunstenaar, en geeft de indruk dat alles in de stad met de hand kan worden gemaakt.

De titel van de tentoonstelling, *Run in the Alley*, verwijst naar een tekening in pen en gewassen inkt van Ganesh Pyne (1937–2013). Hierin zien we een steegje in zijn buurt in Noord-Kolkata, een van de oudste districten van de stad, waar een jongetje achter zijn vlieger aan rent. In de koloniale tijd was deze wijk behouden aan de lokale Bengaalse bevolking en Indiase migrantengemeenschappen. Europeanen woonden uitsluitend langs de zuidelijke esplanade van de stad, waar de koloniale ambtenarij, handelsinstituten, hotels, theaters, het racecircuit en vooral Fort William gevestigd waren.

De inheemse elite van Noord-Kolkata bestond uit handelaren en tollenaars die werden aangesteld door de Britse regering. Met hun vergaarde rijkdom bouwden ze voor zichzelf kapitale huizen naar het voorbeeld van die van de Europese adel, compleet met uitgestrekte, zorgvuldig onderhouden tuinen. In de loop der tijd en door sociaaleconomische verschuivingen verdampte het fortuin van deze families en raakten hun landhuizen in verval. De verwaarloosde landgoederen

werden verdeeld en onderverdeeld, verhuurd en onderverhuurd. Een wildgroei aan illegale aanbouw droeg bij aan deze lappendeken. Door een explosief groeiende populatie van jonge migranten kwam deze beweging in een stroomversnelling. Ruimtes kregen een nieuwe bestemming en werden getransformeerd tot betaalbare buurten, waarin mensen konden wonen én werken. Deze nu dichtbevolkte wijken zijn uitgegroeid tot een smeltkroes van sociale, culturele en economische activiteit. Ze vertegenwoordigen een door noodzaak tot stand gekomen fijnmazige en organische stedelijke ecologie die door mensenhanden uit een allerlei materialen wordt vervaardigd. Dit sedimentaire effect van gebruik en hergebruik wordt weerspiegeld in de lagen die overal in de stad zichtbaar zijn.

De rivier de Hooghly stroomt door dit noordelijke district. De oevers van de rivier zijn rijk aan klei, een grondstof die wordt verwerkt door zowel lokale ambachtslieden als industriële bedrijven. De klei wordt gebruikt voor het versterken van de rieten structuur van religieuze beelden ter ere van de vele feestdagen die in de stad worden gevierd. Deze beelden worden voornamelijk gebouwd in Kumartuli ('kumor' betekent 'pottenbakker'), ook in Noord-Kolkata. De productie van religieuze iconografie draait hier het hele jaar op volle toeren en is onlosmakelijk verbonden met deze stad. Een andere belangrijke industrie in Bengalen is de productie van bakstenen. Op de hele Gangesvlakte wordt hiervoor langs de rivieroevers klei verzameld, dat vervolgens wordt gebakken in de steenovens langs de Hooghly. Bakstenen zijn een bron van inkomsten voor niet alleen de steenbakkers, maar ook voor ambachtelijke dakdekkers van bijvoorbeeld de Bauri-gemeenschap, die voor werk naar

Kolkata reizen en bekendstaan om de liederen die ze zingen tijdens de arbeid.

Bamboe wordt van oudsher ingezet voor het bouwen van pandals, de tijdelijke paviljoens voor religieuze festivals met daarin de uit Kumartuli afkomstige beelden. Nog heel recent werden ook op bouwplaatsen steigers van bamboe gebruikt. Vanwege de explosieve groei van de stad verrijst er echter steeds vaker hoogbouw, en daarvoor zijn moderne steigers nodig zoals die ook in de rest van de wereld worden gebruikt. Deze enorme groei is symptomatisch voor de herrijzenis van het moderne India, dat in internationale media zo wordt bejubeld. Ten noordoosten van Kolkata worden de wetlands, de longen van de stad, geleidelijk opgeslokt door de bouw van hoge woonflats en hotels, naast kantoorgebouwen voor de ontlukende hightechindustrie.

In de aanloop naar verkiezingen zijn veel muren en soms hele gebouwen in de stad bedekt met reusachtige afbeeldingen van politieke graffiti. De symbolen die de politieke partijen hierbij hanteren zijn cruciaal voor het democratisch proces — deze emblemen staan namelijk ook afgebeeld op de stembiljetten en zijn herkenbaar voor kiezers die niet kunnen lezen. Tijdens de verkiezingsperiode staat Kolkata vol met deze iconen die in brede streken en heldere kleuren worden geschilderd om in de concurrentie met de vele andere vormen van reclame goed op te vallen. Hun iconografie wordt niet alleen in verband gebracht met hedendaags grafisch ontwerp, maar ook met andere populaire kunstvormen in de stad, waaronder de traditie van Kalighat patachitra uit de 19^e eeuw. Deze schilderkunst kwam in Kolkata tot bloei en ontstond op de voetpaden rondom de Kali-tempel in Kalighat.

Dergelijke populaire tradities beïnvloeden kunstenaars tot op de dag van vandaag. De poster die Sumantra Mukherjee speciaal voor deze tentoonstelling heeft gemaakt, verwijst niet alleen naar deze traditie, maar ook naar de recentere circusposters waarvan de cut-out beeldtaal tot onlangs te zien was in de straten van Kolkata. Op de poster van Mukherjee maakt een toerist met haar rug naar de kijker een selfie, waarop ze de godin Kali blijkt te zijn, die traditioneel wordt afgebeeld met uitgestoken tong. Kali is de heersende godheid in Kolkata, en naar haar is de stad vernoemd. Het silhouet heeft links bovenin twee windmolens met daartussen het Victoria Memorial, wat enerzijds symbool staat voor de samenwerking tussen de kunstenaars uit Nederland en Kolkata, en tegelijk verwijst naar het koloniale verleden van de stad.

Kolkata: Run in the Alley brengt een groep kunstenaars uit Bengalen en Nederland bij elkaar. Elk van hen heeft deelgenomen aan het *residency* programma CARF, een initiatief van de in Kolkata geboren kunstenaar Praneet Soi. Dankzij financiële steun van het Mondriaan Fonds kregen in Nederland wonende kunstenaars vanaf 2014 de kans zijn thuisstad te ontdekken. Het programma was gericht op kunstenaars geïnteresseerd in materialen en ambachtelijkheid, voor wie het landschap en de culturele omgeving van de stad een ruimte zouden bieden om zich verder te ontwikkelen. Door de vriendschappen die in de loop van hun verblijf ontstonden tussen hen en kunstenaars uit Kolkata en omgeving konden beide groepen van elkaar leren en onderlinge samenwerkingen aangaan. *Kolkata: Run in the Alley* is ontworpen om deze gedeelde ervaring een platform te geven.

Het bijzondere aan deze tentoonstelling is dat de kunstenaars de iconografie die zo specifiek is voor het huidige Bengalen hebben gebruikt voor hun werk. De kunstenaars uit Bengalen passen in hun werk een taal toe die in het verlengde ligt van een modernistische traditie, geïllustreerd door het ethos van Santiniketan, de school die door Tagore werd opgericht, en populaire kunstvormen zoals de eerdergenoemde Kalighat patachitra's. Onder hun begeleiding verwerkten de kunstenaars in *residence* soortgelijke invloeden weer in hun werk, terwijl ze lokale ambachten en volkstradities omarmden.

Het hart van dit project wordt gevormd door de ethiek van representatie. Hoe beeld je een stad af? Een getrouwe representatie is niet mogelijk zonder degenen die weergegeven worden — die móeten aanwezig zijn! Maar de perspectieven van buitenstaanders kunnen net zo informatief zijn, vanwege de interactie die ze hebben met een plek en de reacties die zij in de loop der tijd en via dialoog vormgeven. Het combineren van zulke perspectieven maakt een genuanceerde representatie van de stad mogelijk. Helaas zijn dergelijke combinaties vanwege de ongelijke verdeling van middelen te vaak asymmetrisch. Wij hebben geleerd dat relaties tussen mensen en genereuze samenwerking dergelijke uitdagingen kunnen aanpakken en overstijgen. Voor de installatie van deze tentoonstelling in Marres waren de kunstenaars uit Bengalen ter plaatse aanwezig, zodat zij dit keer de rol van bezoeker speelden, terwijl ze de scenografie opbouwden met de mensen die ze in Kolkata hadden ontmoet en die hun collega's en vrienden waren geworden. *Kolkata: Run in the Alley* is het resultaat van deze ervaring.

BIOS VAN DEELNEMENDE KUNSTENAARS & CURATOREN

NILANJAN BHATTACHARYA (Kolkata, India, 1968) is een onafhankelijke Indiase filmmaker, kunstenaar en schrijver. Hij produceerde en regisseerde een aantal bekroonde films en diverse mediakunstwerken. Bhattacharya heeft grote belangstelling voor biodiversiteit, voedselcultuur en inheemse kennissystemen in India en produceerde veel films en kunstwerken met deze thema's. De filmmaker ontving twee keer de President's Award of India voor zijn documentaires *Under This Sun* (2005), en *Johar: Welcome To Our World* (2010). Andere films zijn onder meer: *Bengalis in the World of Fish* (2001) en *Rain in the Mirror* (2012).

TIM BREUKERS (Breda, Nederland, 1985) studeerde aan de Rijksakademie in Amsterdam. Hij deed *residency* programma's bij het Europees Keramisch Werkcentrum (EKWC), CARF, Hotel Maria Kapel, MMCA Seoul en Bus Projects Melbourne. Hij participeerde in groepstentoonstellingen in Museum de Pont in Tilburg, W139, NEST en de Sculpture Biënnale Changwon in Korea. Zijn werk bevindt zich in de collecties van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, het Centraal Museum Utrecht en het Design Museum 's-Hertogenbosch.

ARUNIMA CHOUDHURY (India, 1950) studeerde beeldende kunst bij Bikash Bhattacharjee aan het Indian College of Arts, Kolkata, waar ze verschillende media beoefende die binnen de academische syllabus tot Westerse technieken worden gerekend. Later was ze mede-oprichter van haar eigen kunstopleiding Bihan. Die groeide uit tot een bruisend platform voor leren en experimenteren op diverse gebieden van creatieve expressie. Choudhury stelde haar werken tentoon in de Hert Gallery in de Volksrepubliek China, 2004 en in de solo-expositie Khela bij de Seagull Foundation of the Arts in Kolkata en Londen, 2007 en 2008. Haar meest recente expositie was *Dark Edge of Green* bij Emami Art, Kolkata, 2022.

GAUTAM CHOUDHURY (Kolkata, India, 1951) behaalde in 1974 zijn diploma, beeldende kunsten van Indian Art College in Kolkata, India. Hij exposeerde in de Birla Academy in Kolkata en Delhi (1990), de Jehangir Art Gallery in Mumbai (1996 en 1998), de HART Gallery in Beijing, China (2004), en de Gallery Charubasona in Kolkata (2020). Hij ontving de Shilpi Samman oeuvreprijs van de

overheid van West-Bengalen in India. Sinds 1975 geeft hij kunstonderwijs aan Patha Bhavan, Kolkata. Ook is hij een van de oprichters van het Bihan Center for Visual and Performing Arts in Naihati, India.

SARBARI ROY CHOUDHURY (Ulpur, Oost-Bengalen, India, 1933 – Kolkata, India, 2012) volgde het Government College of Art and Craft, Kolkata, de University of Baroda en de Accademia de Belle Arti di Firenze, waar hij in contact kwam met Alberto Giacometti en Henry Moore. Hij combineerde invloeden van Ramkinkar Baij en Prodosh das gupta met die van hun tegenhangers uit de Westerse moderne kunst. Zijn werk bestaat vooral uit gegoten bronzen sculpturen. In zijn werk, dat uiterst abstract en sterk geïnspireerd is door Hindoestaanse klassieke muziek, krijgt de menselijke vorm vaak een droomachtige kwaliteit. Sommigen omschrijven dit als geobjectieeerde gevoeligheid.

BONNO VAN DOORN (Amsterdam, Nederland, 1977) studeerde aan de Gerrit Rietveld Academie (2004–2008). Zijn werk was op een reeks locaties te zien, onder meer *TOURIST CAVE*, C&H galerie in Amsterdam (2018); *Dancing Bear*, Greylight Projects in Brussel (2014); *Supermarket Art Fair* in Stockholm (2014); *Obviously*, 1646 in Den Haag (2013); *The Painted Bird*, Marres in Maastricht (2017), *Bright*, Cultuurcentrum Mechelen (2017) en *Hungry Eyes*, Orbital Residency (2018). Van Doorn doceert aan de Hogeschool voor de Kunsten in Utrecht en de Gerrit Rietveld Academie in Amsterdam. Hij is medeoprichter van ART BAR KIPPY.

SANCHAYAN GHOSH (Kolkata, India, 1970) behaalde in 1997 zijn mastergraad in beeldende kunsten aan de kunstacademie Kala Bhavan. Ghosh werkte in zelfgeorganiseerde initiatieven in diverse delen van de wereld en onderzocht daar verschillende relaties tussen arbeid, werkwijze, arbeid en land. Hij nam deel aan de Kochi-Muziris Biennale 2012, de Dacca Biennale in 2016 en Documenta14 in 2017. Geselecteerde solotentoonstellingen zijn onder andere *Reversed Perspective: 3 Conjunctions* in 2014 en *Sisyphus Effect*, samen met Experimenter, in Kolkata in 2010. Op dit moment werkt hij als hoofddocent aan de afdeling schilderen van Kala Bhavan.

NOBINA GUPTA (Jabalpur, India, 1972) behaalde een master- en bachelorgraad in de beeldende

kunsten aan de Kala Bhavan, Visva Bharati University in Santiniketan (West-Bengalen), India. Ze nam deel aan diverse nationale en internationale forums: de India Art Fair en de Art Fair Cologne in Duitsland; Art Stages in Singapore; Art Asia Miami, en Art Dubai. Haar werk was verder te zien in de Gallery Sanskriti in Kolkata, Jan Kossen Contemporary Gallery in Basel en Galerie Kashya Hildebrand in Zürich. Daarnaast heeft Gupta bijgedragen aan groeps-tentoonstellingen in het VK, Zweden, Indonesië en India.

GANESH HALOI (Jalalpur, Oost-Bengalen, India, 1936) bezocht eerst het Government College of Art and Craft in Kolkata, om daarna mee te werken aan het Archaeological Survey of India. Daar kreeg hij de opdracht de wereldberoemde grotschilderingen van Ajanta te documenteren. In 1964 keerde hij terug naar Kolkata om te doceren aan het Art College in Kolkata. Net als Somnath Hore en Roy Choudhury vluchtte ook Haloi van Oost-Bengalen naar Kolkata, toen door de splitsing van Bengalen Oost-Pakistan ontstond, het latere Bangladesh. In zijn werk was er vaak een belangrijke rol voor zijn geboorteplaats, die uitgroeide tot mythische proporties, mogelijk omdat hij er niet naar kon terugkeren.

SOMNATH HORE (Chittagong, Oost-Bengalen, India, 1921 – Santiniketan, India, 2006) studeerde aan het Government Art College in Kolkata, waar hij later hoofd werd van de afdeling Grafiek en Prentkunst. Als prentkunstenaar in hart en nieren verwierf Hore bekendheid met zijn afbeeldingen van belangrijke historische gebeurtenissen in het Bengalen van de twintigste eeuw. Hij documenteerde als eerste de Bengaalse Hongersnood in 1943, die twee tot vier miljoen mensen het leven kostte. Vanaf de jaren zeventig paste Hore ook sculpturen toe in zijn werk. Met gebruik van diverse artistieke media richtte hij zich gedurende zijn hele carrière op de omvang en diepgang van menselijk lijden en de viering van het leven.

HENRI JACOBS (Zandoerle, Nederland, 1957) studeerde aan de AKV|St. Joost Breda, de Academie voor Beeldende Kunsten in Rotterdam en de Rijksakademie voor Beeldende Kunsten in Amsterdam. In 1990–1991 bracht hij een jaar door als *artist in residence* in het Van Doesburghuis in Meudon, Parijs (Frankrijk). In september 2013 werd het boek *Henri Jacobs — Journal Drawings*

gepubliceerd door Roma Publications, Amsterdam. Het boek vormt een archief van negen jaar tekenen en het verzamelen van afbeeldingen.

MANUEL KLAPPE (1982, Amsterdam, Nederland) studeerde kunstgeschiedenis, filosofie en economie aan de Universiteit van Amsterdam. In 2011 behaalde hij daar de titel Master of Arts. Nadat hij de tentoonstellingen *Beeld Hal Werk* (2010) en *Present Forever* (2012) had georganiseerd in de Kromhouthal en een verlaten parkeergarage in Amsterdam, werd hij mede-oprichter van het kunstcollectief KAFANA. In 2013 was hij de eerste deelnemer aan het CARF *residency*-programma, dat twee van zijn vroegere interesses nieuw leven inblies; de geschiedenis en werking van historische ontmoetingen tussen oost en west, met de nadruk op hun regionale artistieke uitdrukkingswijzen — en het verzamelen hiervan.

MAARTJE KORSTANJE (Goes, Nederland, 1982) studeerde aan de AKV|St. Joost in Breda en aan het Sandberg Instituut in Amsterdam (MFA). In 2007 won ze de Prix de Rome, en ze nam deel aan residency-programma's in Kunsthuis SYB, IBB Curaçao, Europees Keramiek Werkcentrum (EKWC), CARF en ISCP New York. In 2014 werd ze genomineerd voor de Volkskrant Beeldende Kunstprijs. Haar werk was te zien in groepstentoonstellingen in GEM in Den Haag, Museum de Pont in Tilburg, ISCP in New York en Marc Straus Gallery in New York. Solo-exposities hield ze onder meer in Upstream Gallery in Amsterdam, de Vleeshal en het Zeeuws Museum in Middelburg, mariondecanniëre in Antwerpen, Museum Jan Cunen in Oss en het Groninger Museum.

SACHI MIYACHI (Tokyo, Japan, 1978) studeerde Kunst en Antropologie aan Wako University in Tokyo, Beeldende Kunst aan de Gerrit Rietveld Academie en aan het Sandberg Instituut in Amsterdam. Haar werk bestaat voornamelijk uit driedimensionale installaties, locatie-specifieke interventies, rituelen en performances, gepresenteerd in musea en kunstinstellingen en in openbare ruimtes. Haar solotentoonstellingen waren onder andere *The Hut Next to the Guard's House* in Leiden (2021) en *The Fall — Transition into the Better*, Van Abbemuseum in Eindhoven (2014). Ze nam deel aan een reeks groepsexposities, waaronder de Jsselbiënnale, De Kapellebaan, DordtYart in Dordrecht en in W139 in Amsterdam. In 2014 werd ze

onderscheiden met de Theodora Niemeijer Prijs. Haar publicatie *Practising Structures: India* werd uitgebracht in 2022.

RITEN MOZUMDAR (Kasur, Punjab, India, 1927 – Santiniketan, West-Bengalen, India, 2006) was een van de belangrijkste kunstenaarontwerpers van de Indiase modernistische designrenaissance. In de decennia na India's strijd voor onafhankelijkheid (de jaren 40 van de vorige eeuw) en in reactie op de sociaaleconomische en culturele opschudding die dit in het land veroorzaakte, benaderde Mozumdar design als een complex natievormend idioom dat gericht is op modernisering en weer tot leven wekken. In deze periode werden verkennende bruggen geslagen tussen India en de wereld op het gebied van politiek, kunst, cultuur, ontwerp, techniek en architectuur. Tussen de jaren 50 en 80 van de vorige eeuw kondigde zijn bejubelde en invloedrijke werk nieuwe esthetische normen binnen India aan. Mozumdar creëerde met verschillende materialen een veelheid aan werken. Hij werkte met metaal en *namdahs* (gevlitte wollen tapijten), maakte houtsnijwerken, beschilderde textiel met de hand of bedrukte het met blokprint of zeefdruk (meubelstoffen, jurken, sari's, sjaals), en creëerde houtblokken en meubels. Daarnaast ontwierp hij damesmode die werd geëxporteerd naar diverse landen, waaronder Australië en het Midden-Oosten. In 1955-1956 werkte hij als textielontwerper voor het Finse designbedrijf Marimekko en creëerde talloze originele ontwerpen voor hun collectie.

BENODE BEHARI MUKHERJEE (Behala, India, 1904–1980) studeerde bij Nandalal Bose aan Tagore's Kala Bhavan in Santiniketan. In 1925 werd hij benoemd tot professor aan dezelfde school, waar hij veel bekende Indiase kunstenaars onderwees, waaronder K.G. Subramanyan, Somnath Hore, Riten Mazumdar en Satyajit Ray. In 1947, het jaar dat India onafhankelijk werd, werkte hij aan zijn nu beroemde muurschilderingen bij Hindi Bhavan in Santiniketan, die algemeen worden beschouwd als een beginpunt van India's modernisme na de onafhankelijkheid. Door invloeden uit het westen te combineren met die vanuit het oosten, ontwikkelde Mukherjee een individuele stijl, waarbij hij vaak werkte met zijde als drager, in navolging van het schilderen met gewassen inkt volgens de oude tradities in China en Japan. Mukherjee had al vanaf zijn geboorte problemen met zijn gezichtsvermogen en in 1957

werd hij zelfs volledig blind. Daarna legde hij zich toe op collages.

SUMANTRA MUKHERJEE (Kolkata, India, 1981) studeerde in 2005 af aan de Government College of Art and Craft in Kolkata. Zijn eerste solopresentatie was getiteld *Cloud 9* in Kolkata (2009), waarna in 2015 *NORMAL* volgde bij AIR — Het Wilde Weten in Rotterdam en in 2018 *Chiriya. Chug Gayi Cake* in de SoCA Kolkata. Op dit moment is Mukherjee betrokken bij een project over posters in de openbare ruimte, getiteld Mass Q Line, met steun van het Goethe-institute, Kolkata.

RUCHAMA NOORDA (Leiden, Nederland, 1979) studeerde af aan de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten in Den Haag en voltooide in 2004 haar master aan het Sandberg Instituut in Amsterdam. Noorda promoveerde aan de Universiteit Leiden, waar zij onderzoek deed naar de vroeg twintigste-eeuwse Lebensreform-beweging, een maatschappelijke beweging die de moderne industrialisatie bekritiseerde en de terugkeer naar de natuur bepleitte. Haar solotentoonstellingen en performances waren onder meer te zien in Galeria Municipal do Porto (2019) in Porto, Mediamatic (2019), Paradiso (2018), De Appel (2016), De Oude Kerk, alle in Amsterdam (2015), Marres in Maastricht (2013), de Stadthausgalerie/Kunsthalle in Münster (2013), Kunstvereniging Diepenheim (2012), Museum de Lakenhal in Leiden (2007) en Museum De Domijnen in Sittard (2003).

SRIKANTA PAUL (West-Bengalen, India, 1971) voltooide in 1998 zijn bacheloropleiding schilderkunst aan de Rabindra Bharati University in Kolkata en zijn master in Prentkunst aan de M.S. University of Baroda in 2001. Hij is gastdocent aan de Rabindra Bharati University, afdeling Grafiek — Prentkunst. Hij nam deel aan veel internationale initiatieven, waaronder *TRANSFORM* Trondheim International Festival in Noorwegen, *Fraternity & Aesthetics in World Art* in Istanboel, Turkije, *SIPMA* (International printmakers & artists) in NYC, en *Art at Wharepuke* in Nieuw-Zeeland.

GANESH PYNE (Kolkata, India, 1937–2013) begon zijn artistieke carrière als boekillustrator en cartoontekenaar bij de Madar Mullick filmstudio, waarna hij ging studeren aan het Government College of Art & Craft in Kolkata. Hij groeide op in het oude en dichtbevolkte noordelijk

deel van Kolkata. Daardoor kende hij alle straten en steegjes, die soms zo smal waren dat zonlicht er niet in kon doordringen. Omdat hij zich geen kleuren kon veroorloven, bestaat zijn vroege werk voornamelijk uit pentekeningen in zwart en wit. Dit sobere palet, dat hij later uitbreidde met tinten bruin, rood en blauw in tempera, zou hem zijn hele carrière vergezellen. Met zijn poëtische surrealisme van afbrokkelende gevels en oude volksovertellingen creëerde Pyne een unieke stijl waar tegenwoordig veel vraag naar is. De titel van de expositie is afgeleid van het werk dat hier wordt getoond.

PIYALI SADHUKHAN (Kolkata, India, 1979) studeerde beeldende kunst aan de Rabindra Bharati University en Kala Bhavana, Visva Bharati University. Sadhukhans belangstelling voor lagen van het geheugen, kennis en betekenis toont zich in haar gebruik van alledaagse voorwerpen voorwerpen en grondstoffen. Haar nieuwe werk richt zich op het individu, waarbij ze verschuift richting de ontastbare, verwerde voorstellingen van vorm. Haar belangrijkste tentoonstellingen zijn *Moder Kono Desh Nai*, *Moder Kono Disha Nai* bij het Forum Schlossplatz in Zwitserland (2015), *A Room of Her Own* bij de Gandhara Art Gallery in Kolkata (2015) en *Urban Narratives in Espace Louis Vuitton* in Tokyo (2012). Ze maakte furore met haar enorme Kaliya-installatie voor het Indian museum in Kolkata (2014). In 2021 nam ze deel aan The Artissima Art Fair en in *Classical Radical*, een tentoonstelling die werd georganiseerd in het Fondazione Torino Musei, in Turijn, Italië. Ook kreeg ze solotentoonstellingen in de galerie van Akar Prakar. Sadhukhan werkt ook als artistiek regisseur en scenograaf. Samen met Saumik Chakraborty is zij een veelgevraagdde bouwer van tijdelijke paviljoens voor het jaarlijkse Hindoe festival Durga Puja. De pandals worden gebouwd van bamboe steigers als huis voor de godin Durga.

SAUMIK CHAKRABORTY (Kolkata, India, 1975) is een interdisciplinair kunstenaar uit Kolkata. Hij werkte als artistiek directeur en scenograaf in meer dan 150 theaterproducties en creëerde een groot aantal veelgeprezen ontwerpen voor grote theaterproducties in Kolkata. Met zijn ontwerpen uit hij zich tegen de machtsellite en vóór onderdrukte minderheden, die voortdurend worden gedwongen te verhuizen en nauwelijks op bestaansniveau kunnen functioneren. Zijn eerste

solotentoonstelling was *Of Lower Heavens, Vaporuous Scars* in A.M. Art Multi-disciplines, Kolkata, 2018. Groepstentoonstellingen waar hij aan deelnam zijn onder meer *Dark Side of the Moon* in Gallery1000A, New Delhi, 2022; *Strides at Stake* in A.M. Art Multi-disciplines, Kolkata, 2020; en *Human Ecology and Art* in Chattagram, Bangladesh, 2017. Daarnaast werkte Chakraborty mee en was hij deelnemer aan de tentoonstelling *moder kono desh nai, moder kono disha nai* bij Forum Schlossplatz, Aarau in Zwitserland, 2014. Hij nam ook deel aan locatie specifieke projecten zoals *Exploring the Making of Myths* in Sunderban, West-Bengalen, 2012.

USHMITA SAHU (Kolkata, West Bengal, India, 1973) is directeur en hoofdcurator van Emami Art in Kolkata. Met een graad in de beeldende kunst van Kala Bhavana, Visva Bharati University in Santiniketan, werkte Sahu jaren als kunstenaar, curator, kunstschrijver en onderzoeker. Ze heeft talloze nationale en internationale projecten op haar naam staan. Ze is een toonaangevend expert met betrekking tot het werk van de modernistische kunstenaar-ontwerper Riten Mozumdar. In 2022 cureerde ze *IMPRINT: Riten Mozumdar*, een compact retrospectief van het werk van de designer voor Emami Art in Kolkata en Chatterjee and Lal in Mumbai in 2020. Ze ontving een onderzoeksbeurs van de India Foundation for the Arts (IFA) voor haar onderzoek naar Mozumdar en schreef een reeks stukken over hem, waaronder een monografie in het Bengaals. Op dit moment werkt Sahu aan een publicatie over Mozumdar en de geschiedenis van vroeg modernistisch Indiaas design.

AMRITAH SEN (Kolkata, India, 1973) specialiseerde zich in de schilderkunst aan Kala Bhavana, de faculteit Beeldende Kunsten van Visva-Bharati University in Santiniketan, India. Haar werken waren te zien in groepstentoonstellingen op diverse locaties in India, Zuidoost-Azië, Europa en de VS. Tot nu toe heeft ze tien solotentoonstellingen gehouden in Kolkata, New Delhi en Mumbai, en deelgenomen aan diverse kunstbeurzen, waaronder de Dhaka Art Summit en India Art Fair. Ze werkte mee aan onderzoeksprojecten die werden georganiseerd door Khoj Kolkata, Art Ichoi in Maihar, Hamdasti in Kolkata, Shop-art Art-shop in Himachal Pradesh, en NexUs in Kathmandu. Ze was finalist in de Sovereign Asian Art Award, Hong Kong (2018 en 2020). Momenteel

specialiseert ze zich in het maken van kunstenaarsboeken.

SARBAJIT SEN (Chinsurah, India, 1958) beschrijft zichzelf als een maatschappelijk wetenschapper "wiens vergrootglas *grafisch* is ingesteld." Hij studeerde Engelse Literatuur aan Kolkata University en heeft twee passies: beeldromans en film. Jarenlang tekende hij politieke cartoons en stripverhalen voor Engelse dagbladen in de stad. Zijn eerste stripboek werd geëxposeerd bij BD in Zwitserland. *Carbon Katha*, een beeldroman over klimaatbeleid, werd uitgebracht in 2010. Zijn werk was te zien op MANGASIA, Wonderlands of Asian Comics (BARBICAN, Londen). Zijn eerste solotentoonstelling van art cartoons – getiteld *Heritage Calcutta* – werd tentoongesteld in Kolkata en aan de Kala Bhavan, Santiniketan. Sen is een van de redacteurs van *LONGFORM*, een bloemlezing van beeldverhalen.

PAULA SENGUPTA (Londen, Verenigd Koninkrijk, 1967) studeerde af in de schilderkunst aan het College of Art in New Delhi, en vervolgde haar studies met een master en doctoraal in Prentkunst aan Kala Bhavana in Santiniketan. Opgeleid als prentkunstenaar, omvat haar werk broadsheets, kunstenaarsboeken, objecten, installaties, animaties en *community-art* projecten. Sengupta is auteur van *The Printed Picture: Four Centuries of Indian Printmaking* uitgegeven door DAG in New Delhi, en van *Foreign & Indigenous Influences in Indian Printmaking*, uitgegeven door LAP Lambert Academic Publishing in het Duitse Saarbrücken. Ze heeft ook bijgedragen aan talloze publicaties en heeft als curator een reeks grote projecten op haar naam staan. Momenteel is zij professor op de afdeling Grafiek — Prentkunst van Rabindra Bharati University, Kolkata.

PRANEET SOI (Kolkata, India, 1971) verhuisde in 2002 naar Nederland om te gaan studeren aan de Rijksakademie van Beeldende Kunsten in Amsterdam. Sindsdien volgt zijn praktijk een pendelbeweging die voortkomt uit zijn heen en weer reizen tussen Amsterdam en Kolkata. In zijn multidisciplinaire werk onderzoekt hij sociale en economische patronen uit zijn directe omgeving. Recente tentoonstellingen zijn onder meer de Berlin Biennale 2022, *Positions 6: Bodywork* in het van Abbe Museum, Eindhoven, 2020-21, *Anamorphosis: Notes from Palestine, Winter in the Kashmir Valley* at Mosaic Rooms in Londen, 2019 en *Third factory: From Kashmir to Lisbon* via Caldas in het

Gulbenkian Museum, 2018. In 2011 was Soi een van de vier kunstenaars die India vertegenwoordigde op de Biënnale van Venetië.

ARTHUR STOKVIS (Groningen, Nederland, 1981) studeerde aan de Academie Minerva in Groningen en aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten van Gent, België. Zijn werk bestaat uit schilderijen en muurschilderingen. In 2022 was hij mentor van pas afgestudeerde kunstenaars in het kader van het Apprentice/Master-project van Kunstpodium T. In 2022 werd zijn werk getoond in Nieuw Dakota, Galerie Fleur & Wouter, Amsterdam en in Willem Twee, Den Bosch. Hij is mede-initiatiefnemer van de expositieruimte Art Bar Kippy in Amsterdam.

KOEN TASELAAR (Rotterdam, Nederland, 1986) studeerde af aan de Willem de Kooning Academie in Rotterdam. Zijn werk is opgenomen in diverse collecties, zoals Museum Voorlinden, het TextielMuseum, en het Staatsmuseum De Hermitage in St. Petersburg. Onlangs hield hij een solo-expositie in Museum Boijmans Van Beuningen in Rotterdam. In 2020 werd hij genomineerd voor de NN Art Award. Na jarenlang vele technieken te hebben verkend en deel te nemen aan een reeks *residencies*, gebruikt Taselaar nu zijn brede waaijer aan vaardigheden om zijn blikveld verder te verbreden.

COLOFON
 Kunstenaars: Nijlani Bhattacharya,
 Tim Breukers, Arunima Choudhury,
 Gautam Choudhury, Sarbajit Roy
 Choudhury, Bonno van Doorn,
 Sanchayan Ghosh, Nobina Gupta,
 Ganesh Haloi, Somnath Hore, Henri
 Jacobs, Maartje Korstanje, Sachin
 Miyachi, Riten Mozumdar, Benode
 Behari Mukherjee, Sumantra Mukherjee,
 Ruchama Noorda, Srikantha Paul,
 Ganesh Pyne, Piyali Sadhukhan &
 Saumik Chakraborty, Ushmita Sahu,
 Amritah Sen, Sarbajit Sen, Paula
 Sengupta, Praneet Soi, Arthur Stokvis,
 Koen Taselaar
 Curatoren: Praneet Soi, Manuel Klappe
 Teksten: Praneet Soi, Manuel Klappe,
 Valentin Byvank
 Vertaling: DUO
 Coverbeeld: Sumantra Mukherjee, 2022
 Productie: Rosa van der Flier
 Publiciteit: Sonja Nechar, Linda Kôke
 Grafisch ontwerp: Ayumi Higuchi
 Drukwerk: Drukkerij Tielen

MET DANK AAN:

Mondriaan Fonds; Akar Prakar, Kolkata, India; Indiase Ambassade in Den Haag; Gandhi Centre, Den Haag; Calcutta Art Research Foundation (CARF), Nederlandse ambassade in New Delhi, India; 75 jaar diplomatieke relaties tussen Nederland en India

Team Marres:
Valentijn Byvanck, Lisa Alzer, Oonah Duchateau, Rosa van der Flier, Tineke Kambier, Linde Köke, Alejandra Murillo Sosa, Sonja Nechar, Ilse van Lieshout

Marres
Huis voor Hedendaagse Cultuur
Capucijnenvoorstraat 98
6211 RT Maastricht
+31 (0) 43 327 02 07
info@marres.org
marres.org

dinsdag – zondag
12:00 – 17:00

Vanuit het historische woonhuis in de binnenstad van Maastricht organiseert Marres o.a. tentoonstellingen, zintuigen- workshops en kunstwandelingen. Samen met kunstenaars, musici, performers en wetenschappers verkent Marres cultuur in de breedste zin van het woord. Combineer je bezoek aan het museum met een lunch bij het Mediterreaans restaurant Marres Kitchen en dwaal in de weelderige stadstuin.

Kolkata: Run in the Alley wordt mede mogelijk gemaakt door Mondriaan Fonds.

Marres ontvangt structurele steun van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de Provincie Limburg en de Gemeente Maastricht.

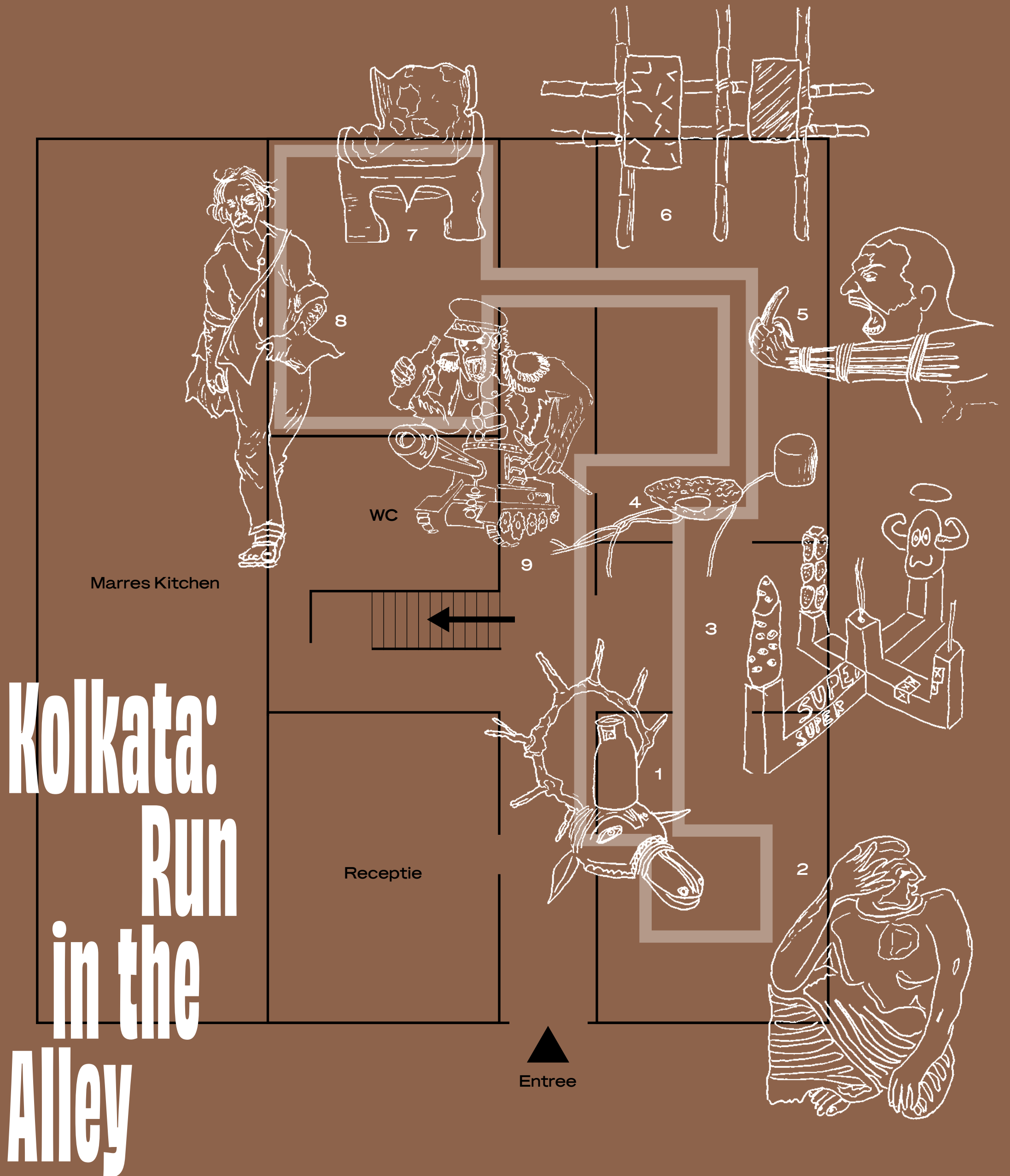


Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

provincie limburg

Gemeente Maastricht

PLATTEGROND Begane grond



■ Piyali Sadhukhan &
Saumik Chakraborty

1 Tim Breukers

2 Arunima Choudhury

3 Bonno van Doorn

4 Ruchama Noorda

5 Srikanta Paul

6 Arthur Stokvis

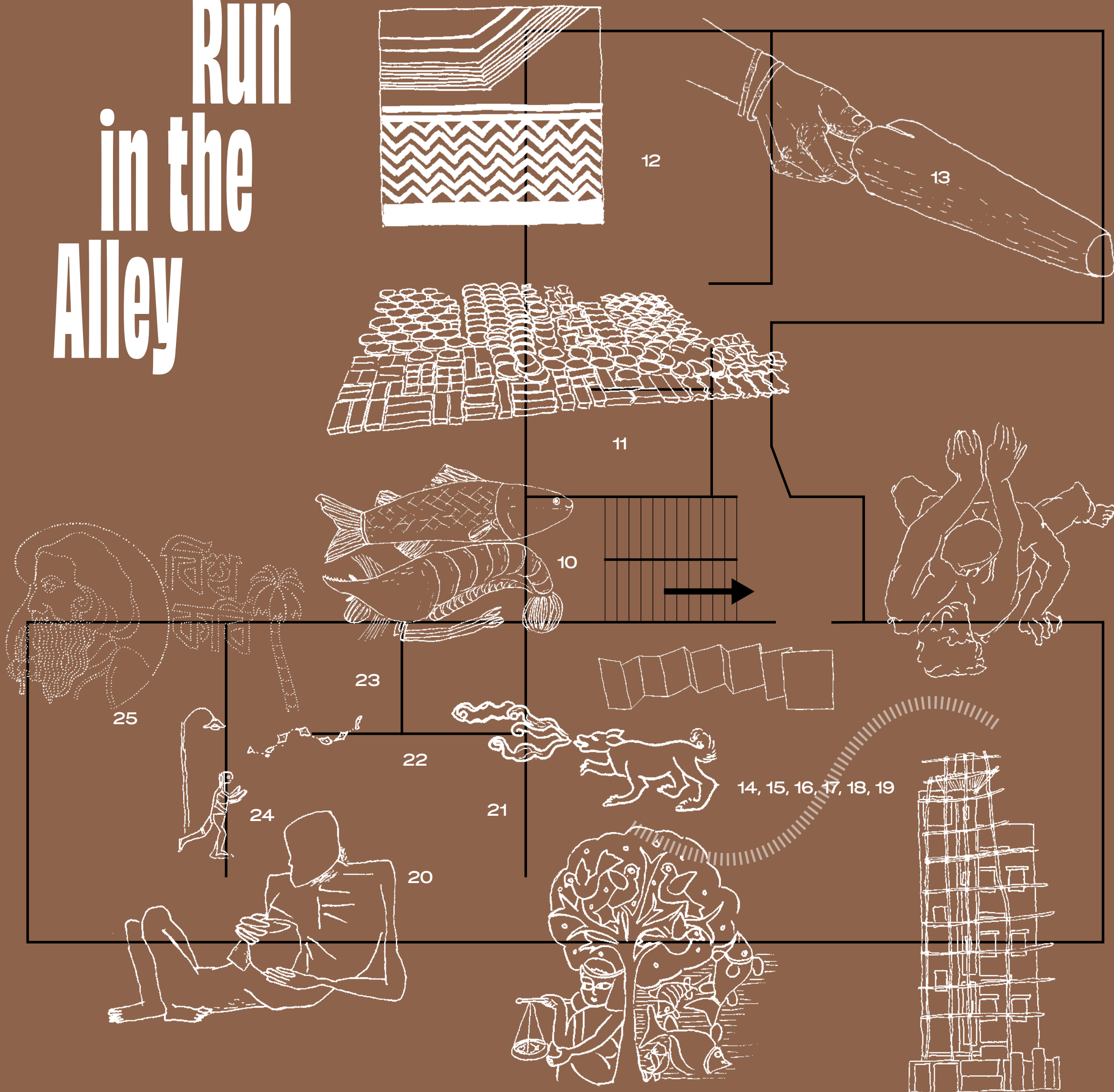
7 Maartje Korstanje

8 Sarbajit Sen

9 Sumantra Mukherjee

Kolkata: Run in the Alley

PLATTEGROND Eerste verdieping



- 10 Praneet Soi
- 11 Henri Jacobs
- 12 Riten Mozumdar by
Ushmita Sahu
- 13 Sanchayan Ghosh
- III 14 Koen Taselaar

- 15 Sachi Miyachi
- 16 Gautam Choudhury
- 17 Nobina Gupta
- 18 Amritah Sen
- 19 Paula Sengupta
- 20 Sarbari Roy Choudhury

- 21 Benode Behari Mukherjee
- 22 Ganesh Pyne
- 23 Ganesh Haloi
- 24 Somnath Hore
- 25 Nilanjan Bhattacharya

Marres

